

No Φ.092.22/2109

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ Α.Ε.Α.

ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αρ. 39034/12)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

15 Μαρτίου 2018

Η απόφαση αυτή θα καταστεί οριστική υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 44§2 της Σύμβασης.. Μπορεί να επέλθουν ορισμένες αλλαγές ως προς τη μορφή.

Στην υπόθεση Α.Ε.Α. κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), το οποίο συνεδρίασε σε Τμήμα με την ακόλουθη σύνθεση:

Kristina Pardalos, *ως Πρόεδρο,*

Λίνος Αλέξανδρος Σισιλιάνος,

Aleš Pejchal,

Krzysztof Wojtyczek,

Armen Harutyunyan,

Tim Eicke,

Jovan Ilievski, *δικαστές,*

και με Γραμματέα Τμήματος τον Abel Campos,

Αφού διασκέφθηκε σε Συμβούλιο στις 20 Φεβρουαρίου 2018,

Εξέδωσε την παρούσα απόφαση, που ελήφθη την ίδια ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση προέκυψε μετά από προσφυγή κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας (αρ. 39034/12) την οποία άσκησε ο Σουδανός υπήκοος Α.Ε.Α. («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε στο Δικαστήριο στις 25 Ιουνίου 2012 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»). Η Πρόεδρος του Τμήματος έκανε δεκτό το αίτημα του προσφεύγοντος για μη κοινοποίηση της ταυτότητάς του (άρθρο 47§4 του Κανονισμού του Δικαστηρίου).
2. Ο προσφεύγων εκπροσωπήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου από την κ. Ι.Μ. Τζεφεράκου, δικηγόρο, μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τις πληρεξουσίδες της την κ. Ε. Τσαούση, Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου

του Κράτους και την κ. Α.Δημητρακοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Ο προσφεύγων παραπονείται για παραβίαση των άρθρων 3 και 13 της Σύμβασης.

4. Στις 9 Νοεμβρίου 2015, η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

A. Τα πραγματικά περιστατικά όπως έλαβαν χώρα κατά τον προσφεύγοντα πριν την άφιξή του στην Ελλάδα

5. Ο προσφεύγων γεννήθηκε στην περιοχή του Νταρφούρ και ανήκει σε μη αραβική φυλή. Μεγάλωσε στην πόλη Χαρτούμ.

6. Από τα σχολικά του χρόνια, ο προσφεύγων εξέφρασε απόψεις αντίθετες από αυτές του καθεστώτος. Οι αρχές τον συνέλαβαν και τον κακοποίησαν, τον εξανάγκασαν να φοιτήσει σε ισλαμικό σχολείο για ένα μήνα για να «επανέλθει στην τάξη».

7. Κατά τη φοίτησή του στο Πανεπιστήμιο (1998-2003) δραστηριοποιήθηκε πολιτικά και υποστήριξε ιδίως τα δικαιώματα των αφρικανικών φυλών. Υπήρξε μέλος της εκτελεστικής επιτροπής της Ένωσης Σουδανών φοιτητών των όρων Νούμπα (*Nuba Mountains Students Association*).

8. Σε μη επακριβώς προσδιορισμένη ημερομηνία, το έτος 2000, συνελήφθη από τις Σουδανικές Αρχές. Κατά την κράτησή του υπέστη βασανιστήρια. Το 2003, εκδιώχθηκε από το Πανεπιστήμιο. Κινήθηκε δικαστικά κατά του Πανεπιστημίου και συνελήφθη εκ νέου και βασανίστηκε.

9. Σε μη επακριβώς προσδιορισμένη ημερομηνία, το έτος 2003, έφυγε από το Σουδάν για την Αίγυπτο, όπου συνέχισε την πολιτική του δράση.

10. Στις 25 Σεπτεμβρίου 2008, καταχωρήθηκε από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες (HCR) στην Τουρκία.

B. Τα πραγματικά περιστατικά που έλαβαν χώρα μετά την άφιξη του προσφεύγοντος στην Ελλάδα

11. Την 1^η Απριλίου 2009, ο προσφεύγων εισήλθε στην Ελλάδα. Την ίδια μέρα συνελήφθη στο νησάκι Νερονήσι, κοντά στην Πάτμο και καταχωρήθηκε με τα στοιχεία «U.H.», ως Σομαλός υπήκοος. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι δεν έλαβε καμία ενημέρωση για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του και ότι εις βάρος του εκδόθηκε αυτομάτως απόφαση που διέτασσε την απέλασή του.

12. Στις 2 Απριλίου 2009, ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών της Κω δεν άσκησε ποινική δίωξη εις βάρος του προσφεύγοντος προκειμένου να είναι δυνατή η προώθησή του στην χώρα καταγωγής του.

13. Την ίδια ημέρα, ο Διευθυντής της Αστυνομικής Διεύθυνσης Δωδεκανήσου αποφάσισε να θέσει τον προσφεύγοντα υπό προσωρινή κράτηση έως την έκδοση, εντός προθεσμίας τριών ημερών, απόφασης για την απέλασή του (απόφαση αρ. 6634/2/09/1875-α). Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο αποκαλούμενος «U.H.» έλαβε ενημερωτικό δελτίο στα αγγλικά για τα δικαιώματά του και τη δυνατότητα που είχε να ασκήσει προσφυγή. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι δεν έλαβε ποτέ κανένα φυλλάδιο ή ενημέρωση σε γλώσσα που να κατανοεί.

14. Στις 4 Απριλίου 2009, ο Διευθυντής της Αστυνομικής Διεύθυνσης Δωδεκανήσου διέταξε την απέλαση του προσφεύγοντος (απόφαση αρ. 6634/2/09/1875-β). Αποφάσισε επίσης να μην διατηρήσει την προσωρινή κράτηση του ενδιαφερομένου επειδή δεν ήταν ύποπτος φυγής. Κατά την απόφαση αυτή, ο προσφεύγων όφειλε να αναχωρήσει από την Ελληνική επικράτεια εντός προθεσμίας τριάντα ημερών. Η απόφαση ανέφερε επίσης ότι, σε περίπτωση προσφυγής ασκηθείσας από τον προσφεύγοντα, η

εφαρμογή της εν λόγω απόφασης θα αναστελλόταν μόνον όσον αφορά την προσωρινή του κράτηση.

15. Στις 5 Απριλίου 2009, ο προσφεύγων αφέθηκε ελεύθερος και πήγε στην Αθήνα.

16. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, από την απόλυσή του, προσπάθησε να υποβάλει αίτηση ασύλου ενώπιον της Αστυνομικής Διεύθυνσης Αλλοδαπών, αλλά ότι οι Αρχές αρνήθηκαν να καταχωρήσουν την αίτησή του. Αναφέρει ότι διέμεινε στην Αθήνα χωρίς μόνιμη διαμονή και ότι δεν μπόρεσε να φιλοξενηθεί σε μονάδα φιλοξενίας. Αναφέρει ότι έζησε ως άστεγος, χωρίς μόνιμη διαμονή, και ότι έμενε σε εγκαταλελειμμένα κτίρια ή σε συμπατριώτες του. Προσθέτει ότι δεν είχε πρόσβαση σε φαγητό, ούτε σε πόσιμο νερό ή σε τουαλέτες. Πολύ περισσότερο δε, μη έχοντας άδεια παραμονής δεν μπορούσε να δουλέψει ούτε να έχει ιατρική περίθαλψη.

17. Στις 7 Φεβρουαρίου 2011, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες αναγνώρισε τον προσφεύγοντα ως πρόσφυγα που τελεί υπό την αιγίδα της.

18. Στις 28 Μαρτίου 2012, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες, με το οποίο ήρθε σε επαφή ο προσφεύγων, προσέφυγε στον Συνήγορο του Πολίτη και κατήγγειλε το ότι ο προσφεύγων δεν μπορούσε να έχει πρόσβαση στη διαδικασία αίτησης ασύλου και ζήτησε την παρέμβασή του για την καταχώρηση της αίτησης ασύλου του προσφεύγοντος. Το διάβημα αυτό γνωστοποιήθηκε στην Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες.

19. Στις 3 Απριλίου 2012 η Ελληνική Μη Κυβερνητική Οργάνωση «Μετάδραση» με έκθεσή της βεβαίωσε ότι ο προσφεύγων είχε υποστεί βασανιστήρια στο Σουδάν. Η έκθεσή αυτή που συντάχτηκε από γιατρό, ψυχίατρο, δικηγόρο και μια κοινωνική λειτουργό σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Πρωτοκόλλου της Κωνσταντινούπολης (εγχειρίδιο για την αποτελεσματική διερεύνηση για βασανιστήρια και τις άλλες σκληρές,

απάνθρωπες ή εξευτελιστικές ποινές ή μεταχειρίσεις , που έχει εκδοθεί από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα το 2001), ανέφερε ότι ο προσφεύγων δρούσε σε ένα κίνημα κατά της Σουδανικής Κυβέρνησης, ότι είχε συλληφθεί και βασανιστεί τέσσερις φορές και ότι είχε καταφέρει να φύγει από την χώρα καταγωγής του. Ανέφερε επίσης ότι ο προσφεύγων υπέφερε από κατάλοιπα, σωματικά και ψυχικά, που οφείλονταν αναμφισβήτητα στα βασανιστήρια που είχε υποστεί. Κατά την έκθεση αυτή, ο προσφεύγων εισήλθε στην Ελλάδα από τη Λέσβο.

20. Στις 6, 12 και 20 Απριλίου και στις 15 Ιουνίου 2012, ενώ ο προσφεύγων είχε καταθέσει εκ νέου αίτηση στις 30 Μαρτίου 2012, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες απευθύνθηκε στη Διεύθυνση Αλλοδαπών στην Αττική, με φαξ, ζητώντας της να διευκολύνει την πρόσβαση του προσφεύγοντος στη διαδικασία του ασύλου ενώ ανέφερε ότι η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες είχε αναγνωρίσει ότι ο προσφεύγων ήταν πρόσφυγας ο οποίος τελούσε υπό την αιγίδα της (βλ. ανωτέρω παρ. 17). Από το φάκελο προκύπτει ότι στις αιτήσεις αυτές δεν δόθηκε συνέχεια από τις Αρχές.

21. Εντωμεταξύ, στις 17 Μαΐου 2012, ο Συνήγορος του Πολίτη απάντησε στο Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες ότι είχε λάβει μεγάλο αριθμό καταγγελιών που αφορούσαν τη μη δυνατότητα πρόσβασης στη διαδικασία του ασύλου, σύμφωνα με τις οποίες η υποβολή αίτησης ασύλου δεν ήταν δυνατή παρά το Σάββατο και αυτό κατά τρόπο επιλεκτικό. Ανέφερε ότι είχε βρεθεί αντιμέτωπος μες το πρόβλημα αυτό επανειλημμένως, ότι το πρόβλημα αυτό οποίο ήταν διαρθρωτικής φύσης, και ότι είχε πραγματοποιήσει μια σειρά από επισκέψεις και παρεμβάσεις γενικού χαρακτήρα ενώπιον των Αρχών και προσέθετε ότι είχε επιμείνει ότι ήταν επιτακτική ανάγκη η μεταρρύθμιση του συστήματος χορήγησης ασύλου. Ο Συνήγορος του Πολίτη υπογράμμισε ότι το πρόβλημα ήταν γενικής φύσης. Ανέφερε ότι, κατά συνέπεια, η γνωστοποίηση ατομικών

καταγγελιών ευνοούσε τους αλλοδαπούς που είχαν υποβάλει καταγγελία ενώπιόν του, εις βάρος αυτών που δεν είχαν κάνει παρόμοια καταγγελία.

22. Στις 23 Ιουλίου 2012, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες έστειλε εκ νέου φαξ στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής, ζητώντας της να προβεί στην καταχώρηση της αίτησης χορήγησης ασύλου του προσφεύγοντος.

23. Στις 25 Ιουλίου 2012, οι Αρχές καταχώρησαν την αίτηση ασύλου του προσφεύγοντος και του χορηγήθηκε πιστοποιητικό αιτούντος άσυλο. Επίσης, ορίστηκε ως ημερομηνία συνέντευξης η 7^η Σεπτεμβρίου 2012.

24. Κατά την ανωτέρω ημερομηνία, η συνέντευξη αναβλήθηκε για τις 5 Οκτωβρίου 2012, και εν συνεχεία αναβλήθηκε για τις 5 Νοεμβρίου 2012, 14 Δεκεμβρίου 2012, την 1^η Φεβρουαρίου 2013 και εν τέλει για τις 8 Μαρτίου 2013.

25. Σύμφωνα με βεβαίωση που συντάχθηκε από τη Μονάδα πρώτης υποδοχής και τους διερμηνείς του Ελληνικού Συμβουλίου για τους πρόσφυγες, ο προσφεύγων εργάστηκε για την μονάδα αυτή περιστασιακά μεταξύ 8 Ιανουαρίου 2013 και 28 Φεβρουαρίου 2013. Η βεβαίωση ανέφερε ότι η πρόσληψη του προσφεύγοντος δεν ήταν δυνατή επειδή το πιστοποιητικό του ως αιτούντος άσυλο ανανεωνόταν από τη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής για πολύ σύντομες περιόδους, ήτοι για έναν μήνα. Ανέφερε ότι, μετά την επίλυση του προβλήματος αυτού, η αίτηση για άδεια εργασίας που υπέβαλε ο προσφεύγων απορρίφθηκε από τη Νομαρχία Αττικής λόγω του ότι υπήρχαν άλλα άτομα, ειδικευμένα στη διερμηνεία από την αραβική γλώσσα, τα οποία ήταν εγγεγραμμένα στον κατάλογο του Ελληνικού Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ). Από τον φάκελο προκύπτει ότι ο προσφεύγων έλαβε το ποσό των 334 ευρώ για την εργασία του ως διερμηνέα για το Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες.

26. Η συνέντευξη του προσφεύγοντος σχετικά με την αίτησή του για χορήγηση ασύλου, η οποία ορίστηκε στις 8 Μαρτίου 2013, πραγματοποιήθηκε την ημερομηνία αυτή και στις 28 Μαρτίου 2013. Με την ευκαιρία αυτή, ο προσφεύγων εξέθεσε λεπτομερώς την προσωπική του ιστορία και τους λόγους για τους οποίους έφυγε από το Σουδάν. Δήλωσε επίσης ότι εισήλθε στην Ελλάδα στις 4 Απριλίου 2009 μέσω της Λέσβου και ότι δεν ήταν παντρεμένος. Προσέθεσε ότι κατά τη διαμονή του στην Αίγυπτο, η γυναίκα του ήταν έγκυος και ότι όταν έφτασε στην Τουρκία, ως ζευγάρι είχαν «σοβαρά οικογενειακά προβλήματα». Δήλωσε επίσης ότι δεν χρειαζόταν βοήθεια για κατάλυμα.

27. Στις 14 Ιουνίου 2013 ο προσφεύγων έλαβε οικονομική βοήθεια ύψους 260 ευρώ από την οργάνωση «ΠΡΑΞΙΣ», στο πλαίσιο προγράμματος βοήθειας για κατάλυμα το οποίο χρηματοδοτούσε το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τους Πρόσφυγες.

28. Στις 25 Ιουλίου 2013 το αίτημα του προσφεύγοντος για άσυλο απορρίφθηκε ως αβάσιμο. Η απορριπτική του αιτήματός του απόφαση του κοινοποιήθηκε την 1^η Οκτωβρίου 2013.

29. Την ίδια ημέρα, άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης αυτής ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών.

30. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι έως την 1^η Οκτωβρίου 2013, διέμενε στην Αθήνα υπό συνθήκες όμοιες με τις προ της καταχώρησης του αιτήματος ασύλου συνθήκες.

31. Σε μη επακριβώς προσδιορισμένη ημερομηνία, ο προσφεύγων έφυγε από την Ελλάδα και εγκαταστάθηκε στη Γαλλία όπου ζήτησε διεθνή προστασία.

32. Στις 12 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή Προσφυγών απέρριψε την προσφυγή του προσφεύγοντος. Ειδικότερα έκρινε ότι ο ενδιαφερόμενος δεν παρέστη ενώπιον της, καίτοι κλήθηκε να παραστεί, και έτσι συνήγαγε ότι σιωπηρά είχε αποσύρει την αίτηση ασύλου.

II. ΤΟ ΟΙΚΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

33. Το οικείο εθνικό δίκαιο και πρακτική σχετικά με τη διαδικασία ασύλου και τις συνθήκες διαβίωσης των αιτούντων άσυλο περιγράφονται στις αποφάσεις M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας [GC], αρ. 30696/09, CEDH 2011), Bygglasvili κατά Ελλάδας (αρ. 58164/10, 25 Σεπτεμβρίου 2012) και B.M. κατά Ελλάδας (αρ. 53608/11, 19 Δεκεμβρίου 2013).

34. Το άρθρο 4 του Προεδρικού Διατάγματος 114/2010 (που επιγράφεται «Καθεστώς του πρόσφυγα: ενιαία διαδικασία σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς») με το οποίο μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 6 της Οδηγίας 2005/85/ΕΚ της 1^{ης} Δεκεμβρίου 2005 (σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα) έχει ως εξής:

« Κάθε αλλοδαπός ή ανιθαγενής έχει δικαίωμα υποβολής αιτήσεως διεθνούς προστασίας. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής της αίτησης μεριμνούν, ώστε κάθε ενήλικας να μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση, υπό την προϋπόθεση ότι θα παρουσιασθεί αυτοπροσώπως ενώπιον των ως άνω αρχών, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 9 παρ. (1) εδ. (α)».

35. Στην έκθεσή του της 25^{ης} Ιανουαρίου 2011, η οποία συντάχτηκε μετά από επίσκεψη στην Αστυνομική Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής στις 16 Νοεμβρίου 2010, ο Συνήγορος του Πολίτη υπογράμμιζε τα εξής:

«(...) Όσον αφορά τη διαδικασία ασύλου, ο συνήγορος διαπιστώνει ότι οι δυσκολίες και τα προβλήματα εξακολουθούν να υφίστανται (...). Τα προβλήματα αυτά εστιάζονται ιδίως σε πρακτικές που αφορούν την περιορισμένη και επιλεκτική παραλαβή αιτημάτων ασύλου, (...) και την ελλιπή στελέχωση της αρμόδιας υπηρεσίας,

Τέτοιας μορφής προβληματικές πρακτικές και εν πολλοίς παράτυπες πρακτικές και διαδικασίες, όπως κατ' επανάληψη έχει επισημανθεί, αποτελούν μέρος δομικών δυσλειτουργιών, οι οποίες παρατηρούνται για χρόνο μεγαλύτερο της δεκαετίας και συνεχίζουν να εκδηλώνονται κατά τη

διαδικασία εξέτασης των σχετικών αιτημάτων για τη χορήγησης διεθνούς προστασία. Αυτό σημαίνει ότι τα πρόσωπα που χρήζουν διεθνούς προστασίας, εξαιτίας των ιδιοτεροτήτων της κατάστασης στην Ελλάδα, στερούνται ακόμη και την πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου.

(...).».

36. Τον Ιούλιο του 2012, η «Εκστρατεία για την πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου» συνέταξε έκθεση σχετικά με τη διαδικασία καταχώρησης των αιτήσεων ασύλου στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής. Η εκστρατεία διεξήχθη υπό την αιγίδα δεκατεσσάρων ενώσεων, Μη Κυβερνητικών οργανώσεων και ομάδων που εργαζόντουσαν στον τομέα της προστασίας των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα. Από τις 16 Φεβρουαρίου έως τις 7 Απριλίου 2012, οι συμμετέχοντες στην εκστρατεία αυτή μετέβαιναν κάθε εβδομάδα στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής.

37. Οι ακόλουθες διαπιστώσεις συνάγονται από την εν λόγω έκθεση: μακρόχρονη πρακτική του Τμήματος Ασύλου της Διεύθυνσης Αλλοδαπών της Αττικής είναι να καταχωρεί περιορισμένο αριθμό αιτήσεων ασύλου νωρίς το Σάββατο το πρωί. Οι αιτούντες άσυλο δεν μπορούν να περιμένουν μπροστά στην είσοδο του κτιρίου της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής και περιμένουν σε μια οδό κοντά στο κτίριο αυτό. Ανάλογα με τις μετεωρολογικές συνθήκες, κάνουν ουρά ογδόντα δύο έως εκατό άτομα. Η πλειονότητά τους φτάνουν την Πέμπτη το πρωί και ορισμένοι την Τετάρτη, με την ελπίδα να πιάσουν μία από τις πρώτες θέσεις στην ουρά αναμονής και να αυξηθούν έτσι οι πιθανότητές τους να καταχωρηθούν οι αιτήσεις τους. Η Αστυνομία προσφεύγει σε διάφορες πρακτικές, μεταξύ των οποίων η χρήση βίας και δακρυγόνων προκειμένου να διαλυθεί το πλήθος και να αποθαρρυνθεί ο σχηματισμός ουράς πριν την Παρασκευή το βράδυ. Τα άτομα που περιμένουν δεν έχουν πρόσβαση ούτε σε τουαλέτες, ούτε σε νερό ούτε σε τροφή και δεν μπορούν ούτε να μετακινηθούν ή να αφήσουν τη θέση τους γιατί κινδυνεύουν να τη χάσουν. Η οδός στην οποία

περιμένουν όρθιοι στην ουρά είναι βρώμικη, χωρίς πρόσβαση σε τουαλέτες και χωρίς επαρκή φωτισμό. Επίσης έρχονται άτομα από άλλες ελληνικές πόλεις καθώς οι τοπικές αρχές αρνούνται να καταχωρήσουν τις αιτήσεις ασύλου τους.

38. Επίσης, από την έκθεση που συντάχθηκε μετά την εν λόγω εκστρατεία προκύπτει ότι: οι αστυνομικοί προβαίνουν σε «επιλογή» μεταξύ των ατόμων που περιμένουν στην ουρά. Μετά την «επιλογή», οι αστυνομικοί φωνάζουν στα ελληνικά στα εναπομείναντα άτομα να διασκορπιστούν, χωρίς καμία εξήγηση. Τα περισσότερα από τα άτομα που περιμένουν έχουν ήδη προσπαθήσει ανεπιτυχώς να καταθέσουν αίτηση ασύλου πέντε έως δέκα φορές. Μεγάλος αριθμός από τα άτομα αυτά δήλωσαν ότι στεκόντουσαν στην ουρά κάθε εβδομάδα για πάνω από ένα έτος. Η έκθεση αναφέρεται επίσης σε γεγονότα που έλαβαν χώρα ιδίως στις 24 Μαρτίου και 7 Απριλίου 2012, μετά από τα οποία οι αστυνομικοί δεν επέτρεψαν σε κανένα να εισέλθει στο κτίριο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών της Αττικής.

39. Εν είδει συμπεράσματος, η έκθεση υπογραμμίζει ότι είναι σχεδόν αδύνατο να έχει πρόσβαση κάποιος στη διαδικασία ασύλου στην περιοχή της Αττικής. Αναφέρει ότι μια «παράλογη πρακτική» που έχει θεσπιστεί από τις αρχές, ευνοεί την αυθαιρεσία, τη βία και την εκμετάλλευση, και ότι η Αστυνομία παραμένει αδιάφορη στην κατάσταση αυτή. Επίσης, θεωρεί θλιβερό το ότι ευάλωτες ομάδες όπως οι γυναίκες και οι ασυνόδευτοι ανήλικοι εκτίθενται σε πρόσθετους κινδύνους και δυσκολίες. Τέλος, αναφέρει ότι ο αποκλεισμός από τη διαδικασία ασύλου έχει θέσει σε κίνδυνο τη ζωή και την ελευθερία των αιτούντων άσυλο, καθόσον αυτοί μπορούν να συλληφθούν, να κρατηθούν και να απελαθούν ανά πάσα στιγμή.

III. ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

40. Το άρθρο 14§1 της Παγκόσμιας Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ορίζει τα εξής:

«Κάθε άτομο που καταδιώκεται έχει το δικαίωμα να ζητά άσυλο και του παρέχεται άσυλο σε άλλες χώρες»

41. Στη Νότα της για τη διεθνή προστασία της 13^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 (A/AC.96/951, §16), η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (HCR) αποστολή της οποίας είναι να φροντίζει ώστε τα Κράτη μέλη να εφαρμόζουν τη Σύμβαση της Γενεύης, ανέφερε τα εξής:

« (...) η εν λόγω αρχή [της μη επαναπροώθησης] είναι το λογικό συμπλήρωμα του δικαιώματος αναζήτησης ασύλου το οποίο αναγνωρίζεται από τη Παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Το δικαίωμα αυτό θεωρείται πλέον ως κανόνας διεθνούς εθιμικού δικαίου που δεσμεύει όλα τα Κράτη. [...]».

42. Στις 16 Ιουνίου 2011, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (HCR) δημοσίευσε τις διαπιστώσεις και τις προτάσεις της σχετικά με την κατάσταση των προσφύγων στην Ελλάδα. Ανέφερε ότι η καταχώρηση των αιτημάτων ασύλου ήταν ένα από τα κυριότερα προβλήματα, ειδικότερα στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής (Πέτρου Ράλλη), ότι η πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου για τα άτομα που επιθυμούσαν να καταθέσουν αίτηση ασύλου ήταν εξαιρετικά περιορισμένη (είκοσι με τριάντα αιτήσεις την εβδομάδα) και ότι, κατά συνέπεια, δεν ήταν δυνατόν για σημαντικό αριθμό αιτούντων άσυλο να καταθέσουν τις αιτήσεις τους. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (HCR) κάλεσε τις αρχές να λάβουν άμεσα μέτρα για να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη πρόσβαση των ενδιαφερομένων στη διαδικασία ασύλου και η ταχεία εξέταση των αιτήσεων, όπως για παράδειγμα στρατηγικό σχεδιασμό, οργάνωση και ενίσχυση του προσωπικού.

43. Στις 23 Μαρτίου 2012, σε δελτίο τύπου με τίτλο «Εκατοντάδες άτομα στέκονται στην ουρά κάθε εβδομάδα στην Αθήνα για υποβολή αίτησης ασύλου», η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (HCR) διαπίστωνε τα εξής:

«Κάθε εβδομάδα, πάνω από εκατό άτομα, μεταξύ των οποίων αρκετές γυναίκες και παιδιά, περιμένουν επί ώρες τη νύχτα, έξω από ένα κτίριο της Αστυνομίας στην Αθήνα, ελπίζοντας να μπορέσουν να ζητήσουν άσυλο.

Η στιγμή που περιμένουν φτάνει στις 6 η ώρα το Σάββατο, όταν το προσωπικό της Διεύθυνσης Αλλοδαπών στην Πέτρου Ράλλη, οδό της ελληνικής πρωτεύουσας, επιτρέπει μόνον σε είκοσι άτομα να εισέλθουν στο κτίριο, όπου μπορούν να καταθέσουν τις αιτήσεις ασύλου. Μερικές φορές υπάρχουν διαπληκτισμοί για να πιάσει κάποιος την πρώτη θέση στην ουρά, αλλά στο σύνολό της η διαδικασία τελειώνει μέσα σε κάποια λεπτά. (...)

Όσοι δεν τα καταφέρουν διασκορπίζονται, μολονότι πολλοί [από αυτούς] επιστρέφουν την επόμενη εβδομάδα. Μερικοί έχουν προσπαθήσει επί μήνες, παρά τον κίνδυνο που διατρέχουν να απελαθούν εάν συλληφθούν χωρίς ροζ δελτίο. (...)

Το τελετουργικό αυτό στην οδό Πέτρου Ράλλη γίνεται κάθε εβδομάδα εδώ και πολλά έτη. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (HCR) και άλλες ανθρωπιστικές οργανώσεις έχουν εκφράσει την ανησυχία τους ως προς τη μεταχείριση των αιτούντων άσυλο και θεωρούν ότι [αυτοί] θα έπρεπε να έχουν απρόσκοπτη πρόσβαση στη διαδικασία του ασύλου.

Έχουν εκφράσει επίσης την ανησυχία τους όσον αφορά τις συνθήκες που πρέπει να υπομείνουν οι αιτούντες άσυλο, ιδίως ως προς το ότι πρέπει να περιμένουν στην ουρά επί ώρες χωρίς να έχουν πρόσβαση σε τουαλέτες ή σε άλλες στοιχειώδεις εγκαταστάσεις. Πολλοί [από τους αιτούντες άσυλο] κοιμούνται ενώ περιβάλλονται από ακαθαρσίες. (...)

Στη Ρώμη, ο Laurent Jolles, περιφερειακός εκπρόσωπος της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (HCR), εξέφρασε την ανησυχία του για την κατάσταση αυτή. Συνέστησε έντονα στις Ελληνικές Αρχές να τακτοποιήσουν «αυτό το μακροχρόνιο πρόβλημα και να διαβεβαιωθούν ότι θα διασφαλίζεται η πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου.

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (HCR) βοηθά την Ελλάδα να μεταρρυθμίσει το σύστημα χορήγησης ασύλου. Η απρόσκοπτη πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου μέσω της κατάλληλης καταχώρησης των αιτήσεων και της πραγματικής εξέτασής τους συνιστούν αναπόσπαστο μέρος των απαραίτητων βελτιώσεων.

Μια νέα υπηρεσία ασύλου θα μπορεί να προβεί σε τέτοιες βελτιώσεις όταν θα είναι πλήρως λειτουργική. Αλλά υπάρχει επιτακτική ανάγκη να ληφθούν άμεσα μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών για αυτούς που περιμένουν κάθε εβδομάδα μπροστά στη Διεύθυνση Αλλοδαπών. (...).».

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΕΛΛΕΙΨΕΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΡΟΩΘΗΣΕΩΣ ΣΤΟ ΣΟΥΔΑΝ

44. Ο προσφεύγων στηρίζεται στα άρθρα 3 και 13 της Σύμβασης και καταγγέλλει τις ελλείψεις του συστήματος εξέτασης των αιτήσεων ασύλου από τις ελληνικές αρχές και παραπονείται ιδίως για το ότι η αίτησή ασύλου του δεν καταχωρήθηκε επί τρία έτη (από τον Απρίλιο του 2009 έως τον Ιούλιο του 2012). Οι οικείες διατάξεις έχουν ως εξής:

Άρθρο 3

«Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθή εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχειρίσιν απανθρώπων ή εξευτελιστικάς».

Άρθρο 13

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη παρούση Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίαι παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και άν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων του.»

A. Επί του παραδεκτού

1. *Επί της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων.*

45. Η Κυβέρνηση προβάλλει τη μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων. Αναφέρει ότι ο προσφεύγων προσκλήθηκε να παραστεί ενώπιον της επιτροπής εφέσεως προκειμένου να υποστηρίξει την προσφυγή του αλλά ότι δεν παρουσιάστηκε ενώπιον της αρχής αυτής την ημέρα που προσκλήθηκε.

46. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η αιτίασή του ενώπιον του Δικαστηρίου αφορά τη μη δυνατότητα υποβολής, επί τρία έτη, αιτήματος ασύλου ενώπιον των αρμοδίων αρχών, γεγονός που εγκυμονούσε πραγματικό και άμεσο κίνδυνο σύλληψής του, κράτησης και απέλασης. Επί του θέματος αυτού, δηλώνει ότι δεν διέθετε καμία προσφυγή που να του επιτρέπει να παραπονεθεί για την άρνηση των αρχών να καταχωρήσουν την αίτησή ασύλου του. Θεωρεί ότι εν προκειμένω πρόκειται για δομικό πρόβλημα και ότι το πρόβλημα αυτό, έθιγε, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, το σύνολο των ατόμων που επιθυμούσαν να καταθέσουν αίτηση ασύλου-γεγονός που, κατά την άποψή του, αποδεικνύεται από τις εκθέσεις των εθνικών και διεθνών αρχών. Εν συνεχεία ο προσφεύγων αναφέρεται στις υποθέσεις *E.A. κατά Ελλάδας* (αρ. 74308/10, 30 Ιουλίου 2015) και *R.T. κατά Ελλάδας* (αρ. 5124/11, 11 Φεβρουαρίου 2016) και αναφέρει ότι οι προσφεύγοντες στις υποθέσεις αυτές είχαν αναχωρήσει από το ελληνικό έδαφος πριν την εξέταση σε δεύτερο βαθμό των αιτήσεων ασύλου τους και ότι το γεγονός αυτό δεν εμπόδισε το Δικαστήριο να συμπεράνει ότι υπήρξε παραβίαση των άρθρων 3 και 13 της Σύμβασης λόγω των ελλείψεων της διαδικασίας ασύλου.

47. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με το άρθρο 35§1 της Σύμβασης δεν μπορεί να επιληφθεί προσφυγής παρά μετά την εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων. Κάθε προσφεύγων πρέπει να έχει δώσει στα εθνικά δικαστήρια την ευκαιρία, την οποία η διάταξη αυτή έχει ως σκοπό να δίδεται καταρχήν στα Κράτη μέλη η ευκαιρία να αποφύγουν ή να αποκαταστήσουν τις επικαλούμενες εναντίον τους παραβάσεις. Ο κανόνας αυτός βασίζεται στην υπόθεση, η οποία αποτελεί και αντικείμενο του άρθρου 13 της Σύμβασης, -με το οποίο παρουσιάζει στενούς δεσμούς- ότι η εθνική έννομη τάξη προσφέρει πραγματική προσφυγή όσον αφορά την επικαλούμενη παραβίαση. Οι διατάξεις του άρθρου 35§1 της Σύμβασης επιτάσσουν ωστόσο την εξάντληση μόνων των ενδίκων μέσων που είναι σχετικά με τις καταγγελλόμενες παραβάσεις, διαθέσιμα και κατάλληλα. Τα

εν λόγω ένδικα μέσα πρέπει να υπάρχουν σε επαρκή βαθμό βεβαιότητας όχι μόνον στη θεωρία αλλά και στην πράξη, άλλως στερούνται της επιθυμητής αποτελεσματικότητας και προσβασιμότητας : εναπόκειται στο καθ' ου η προσφυγή κράτος να αποδείξει ότι πληρούνται οι εν λόγω προϋποθέσεις (βλ.,μεταξύ πολλών άλλων, *Mifsud κατά Ισπανίας* (déc.) [GC], αρ. 57220/00, §15, CEDH 2002-VIII και πιο πρόσφατα, *Leandro Da Silva κατά Λουξεμβούργου*, αρ. 30273/07, §§40 και 42, 11 Φεβρουαρίου 2010).

48. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι στις υποθέσεις *B.M. κατά Ελλάδας* (προαναφερθείσα) και *S.G. κατά Ελλάδας* (Επιτροπή), αρ. 46558/12, 18 Μαΐου 2017) έκρινε ότι οι προσφεύγοντες δεν είχαν εξαντλήσει τα εθνικά ένδικα μέσα, καθώς, μεταξύ άλλων δεν παρουσιάστηκαν ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών για τον έναν και ενώπιον του Τμήματος Ασύλου της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής όσον αφορά τον άλλο. Ωστόσο, αντίθετα με τους προσφεύγοντες των εν λόγω υποθέσεων, ο προσφεύγων της υπό κρίση υπόθεσης δεν παραπονείται για την ύπαρξη, μετά την καταχώρηση της αίτησής του, ελλείψεων στη διαδικασία ασύλου: καταγγέλλει το γεγονός ότι η αίτηση ασύλου του δεν καταχωρήθηκε για μεγάλο χρονικό διάστημα, γεγονός που τον εξέθεσε, κατά την άποψή του, σε κίνδυνο να υποβληθεί σε άσχημη μεταχείριση. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι συναφώς η Κυβέρνηση δεν αποδεικνύει ότι υπήρχε κατάλληλη και πραγματική προσφυγή, προσβάσιμη στον προσφεύγοντα. Συνεπώς απορρίπτει τη σχετική ένσταση της Κυβέρνησης.

2. Επί της τήρησης της εξάμηνης προθεσμίας

49. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, σε περίπτωση που το Δικαστήριο θεωρήσει ότι ο αποκαλούμενος «U.H.» και ο προσφεύγων είναι το ίδιο πρόσωπο, ο τελευταίος δεν έχει τηρήσει την προθεσμία των έξι μηνών. Θεωρεί ότι η προσφυγή ασκήθηκε μετά την παρέλευση έξι μηνών από τη σύλληψη του προσφεύγοντος και την έκδοση της πράξης απέλασης, τον Απρίλιο του 2009.

50. Ο προσφεύγων απαντά ότι η προσφυγή του κατατέθηκε εντός της προθεσμίας των έξι μηνών. Αναφέρει ότι σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, η υποβολή αίτησης ασύλου δεν υπόκειται σε καμία προθεσμία και ότι η καταχώρηση της αίτησής του κατέστη δυνατή μόνο μετά την προσφυγή του στο Δικαστήριο.

51. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σε περιπτώσεις διαρκούς κατάστασης (situation continue), η προθεσμία αρχίζει να τρέχει εκ νέου κάθε μέρα, και μόνον με την παύση της κατάστασης αρχίζει να τρέχει πραγματικά η προθεσμία των έξι μηνών (βλ. μεταξύ πολλών άλλων, *Sabri Güneş κατά Τουρκίας* [GC], αρ. 27396/06, § 54, 29 Ιουνίου 2012, και *Varnava και λοιποί κατά Τουρκίας* [GC], αρ. 16064/90, 16065/90, 16066/90, 16068/90, 16069/90, 16070/90, 16071/90, 16072/90 και 16073/90, § 159, CEDH 2009). Επίσης, όταν είναι σαφές εξ αρχής ότι κάποιος προσφεύγων δεν διαθέτει καμία πραγματική προσφυγή, η προθεσμία των έξι μηνών ξεκινά από την ημέρα των καταγγελλθεισών πράξεων ή μέτρων, ή από την ημερομηνία κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος λαμβάνει γνώση αυτού ή νιώθει τις συνέπειες ή τη ζημία (*Varnava και λοιποί*, προαναφερθείσα, §157). Συνεπώς, εναπόκειται στο Δικαστήριο να αποφασίσει, λαμβανομένων υπόψη των διακυβευμάτων, ποια χρονική στιγμή ο προσφεύγων που έχει την πρόθεση να προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου οφείλει να καταθέσει την προσφυγή του (*idem*, § 169).

52. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι στην υπό κρίση υπόθεση η αίτηση ασύλου του προσφεύγοντος καταχωρήθηκε στις 25 Ιουλίου 2012, ήτοι μετά την κατάθεση της παρούσας προσφυγής, που έλαβε χώρα στις 25 Ιουνίου 2012. Ως εκ τούτου, η ένσταση της Κυβέρνησης δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

3. *Επί της έλλειψης της ιδιότητας του θύματος*

53. Η Κυβέρνηση που υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων δεν είναι το ίδιο πρόσωπο με τον αποκαλούμενο «H.U.», που συνελήφθη στην Πάτμο, καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή για τον λόγο αυτό.

Αναφέρει ότι τα προσωπικά στοιχεία του προσφεύγοντος είναι τελείως διαφορετικά από αυτά του «H.U.», και αυτό όχι μόνον όσον αφορά το ονοματεπώνυμό του αλλά επίσης ως προς την υπηκοότητα και την ημερομηνία γεννήσεως, και έτσι, κατά την άποψη της Κυβέρνησης, οι διαφορές αυτές δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αμελητέες.

54. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει συναφώς ότι η παρούσα υπόθεση διακρίνεται από την υπόθεση *A.Y. κατά Ελλάδας* (αρ. 58399/11, 5 Νοεμβρίου 2015) ως προς την οποία αναφέρει ότι οι διαφορές δεν αφορούσαν παρά ένα ή δύο γράμματα του επωνύμου του προσφεύγοντος και έτσι δεν είχαν καμία συνέπεια στην έκβαση της ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασίας. Θεωρεί ότι, εάν το Δικαστήριο συμπεράνει στην υπό κρίση υπόθεση, την απουσία επιπτώσεων των διαφορών που επισημαίνει, δεν θα είναι προφανές να καθοριστεί ποια πρόσωπα θα αφορά η απόφασή του. Επισημαίνει ότι το έντυπο της προσφυγής και η εξουσιοδότηση που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο περιέχουν μόνον τα στοιχεία του προσφεύγοντος και όχι αυτά του «H.U.» και θεωρεί ότι αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο στην υπό κρίση υπόθεση για τον λόγο αυτό. Αναφέρει επίσης ότι, μολονότι έκανε σπουδές και δραστηριοποιήθηκε πολιτικά, ο προσφεύγων δεν ζήτησε από τις εθνικές αρχές τη διόρθωση των προσωπικών του στοιχείων ούτε υπέβαλε ενώπιον του Δικαστηρίου πειστικές εξηγήσεις ή αποδεικτικά στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι ήταν το αυτό πρόσωπο με τον «H.U.».

55. Η Κυβέρνηση θεωρεί ότι καμία πληροφορία δεν είναι διαθέσιμη σχετικά με την ημερομηνία εισόδου του προσφεύγοντος στο ελληνικό έδαφος ή σχετικά με την ημερομηνία που αυτός μετέβη για πρώτη φορά στην Αθήνα. Προσθέτει ότι από την έκθεση της Ελληνικής Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης «Μετάδραση» καθώς και από την αίτηση ασύλου του προσφεύγοντος και τη δήλωση του τελευταίου κατά την άφιξή του στο ελληνικό έδαφος, προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος εισήλθε στην Ελλάδα από το νησί της Λέσβου. Πολύ περισσότερο δε, κατά την

Κυβέρνηση, το αποκαλούμενο ως «Η.Υ.» άτομο δεν υπέβαλε αίτηση ασύλου. Κατά συνέπεια, πάντα κατά την Κυβέρνηση, υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να αμφιβάλλει κανείς για την αξιοπιστία των ισχυρισμών του προσφεύγοντος. Τέλος, η Κυβέρνηση αναφέρει ότι ο προσφεύγων σε ορισμένα έγγραφα αναφέρεται με τα αρχικά «Α.Ε.Α.» και σε άλλα έγγραφα με τα αρχικά «Η.Υ.», και θεωρεί ότι αυτό δεν επιτρέπει να τίθενται υπό αμφισβήτηση οι ισχυρισμοί της σχετικά με την ταυτότητα του ενδιαφερομένου. Κατά την άποψη της Κυβέρνησης, το γεγονός αυτό δεν σημαίνει ότι οι αρχές αναγνώρισαν ότι ο προσφεύγων και ο αποκαλούμενος «Η.Υ.» ήταν το ίδιο και το αυτό πρόσωπο.

56. Ο προσφεύγων απαντά ότι εισήλθε στην Ελλάδα από το νησί της Πάτμου και ότι αρχικά καταχωρήθηκε με τον όνομα «Η.Υ.», ως Σομαλός υπήκοος. Αναφέρει ότι η Αστυνομία πήρε τα δαχτυλικά του αποτυπώματα και τη φωτογραφία του προκειμένου να διαβιβαστούν στον «εθνικό κατάλογο των ανεπιθύμητων προσώπων» και τον «κατάλογο των χωρών του χώρου Σέγκεν». Προσθέτει ότι, μετά την καταχώρηση της αίτησης ασύλου του, του πήρανε και πάλι τα δαχτυλικά του αποτυπώματα και φωτογραφία του και καταχωρήθηκαν στους ίδιους καταλόγους, καθώς και στη βάση δεδομένων Eurodac. Ωστόσο, κατά τον προσφεύγοντα, οι αρχές προέβησαν στη διασταύρωση των εν λόγω στοιχείων και διαπίστωσαν ότι συνέπιπταν με τα στοιχεία του αποκαλούμενου «Η.Υ.». Πάντα κατά τον προσφεύγοντα, για τον λόγο αυτό, στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου, αναφέρεται με τα δύο ονόματα. Ο προσφεύγων αναφέρει επίσης ότι, κατά τη διαδικασία ασύλου, οι αρχές δεν αμφισβήτησαν ποτέ ότι ο «Η.Υ.» και ο προσφεύγων ήταν ένα και το αυτό πρόσωπο. Προσθέτει ότι λόγω της ύπαρξης, κατά το χρόνο εκείνο, ελλείψεων στη διαδικασία καταχώρησης των μεταναστών που μόλις είχαν φτάσει στο ελληνικό έδαφος, τα στοιχεία των ενδιαφερομένων διορθώνονταν είτε κατά την καταχώρηση των αιτήσεων ασύλου είτε κατά τη διεξαγωγή της συνέντευξης με την επιτροπή προσφυγών.

57. Ο προσφεύγων αναφέρεται στην υπόθεση *A.F. κατά Ελλάδας* (αρ. 53709/11, 13 Ιουνίου 2013) και επισημαίνει ότι στην υπόθεση αυτή το Δικαστήριο απέρριψε την ένσταση της Κυβέρνησης σχετικά με το ότι η κατάθεση της προσφυγής έγινε από προσφεύγοντα η ταυτοποίηση του οποίου δεν ήταν δυνατή. Αναφέρει ότι, μετά την κατάθεση της προσφυγής του ενώπιον του Δικαστηρίου, ο προσφεύγων της εν λόγω υπόθεσης πήγε στο Ηνωμένο Βασίλειο και καταχωρήθηκε εκεί από τις βρετανικές αρχές με διαφορετικό επώνυμο και ότι, χάρις στην καταχώριση των δαχτυλικών του αποτυπωμάτων στη βάση δεδομένων Eurodac, ήταν εύκολο να αποδειχθεί ότι επρόκειτο για ένα και το αυτό πρόσωπο.

58. Στην υπό κρίση υπόθεση το Δικαστήριο παρατηρεί ότι, σε έγγραφα που εκδόθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου, όπως η απόδειξη άσκησης της προσφυγής του ενδιαφερομένου ενώπιον της επιτροπής προσφυγών και η απόδειξη της κοινοποίησης της πρόσκλησης σε συνέντευξη σχετική με την αίτηση ασύλου σε δεύτερο βαθμό, οι αρχές χαρακτήρισαν τον προσφεύγοντα αναφερόμενες σε δύο ονόματα ήτοι ως «Α.Ε.Α. » και « Η.Υ. » και σε δύο υπηκοότητες, ήτοι την «σουδανική ή σομαλική». Διαπιστώνει συνεπώς ότι οι αρχές έχουν ήδη αναγνωρίσει ότι ο ενδιαφερόμενος ήταν ένα και το αυτό πρόσωπο με τον αποκαλούμενο « Η.Υ. ». Ως εκ τούτου, θεωρεί ότι ο προσφεύγων μπόρεσε να αποδείξει ότι «θίγεται άμεσα» από την επίμαχη κατάσταση, και απορρίπτει τη σχετική ένσταση της Κυβέρνησης.

4. Συμπέρασμα

59. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η εν λόγω αιτίαση δεν είναι προδήλως αβάσιμη υπό την έννοια του άρθρου 35§3 (α) και ότι δεν αντίκειται σε κάποιο άλλο απαράδεκτου και ως εκ τούτου την κηρύσσει παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας**1. Ισχυρισμοί των διαδίκων****α) Ο προσφεύγων**

60. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι σε περίπτωση προώθησής του στο Σουδάν διατρέχει τον κίνδυνο να υποστεί μεταχείριση αντίθετη προς το άρθρο 3 της Σύμβασης. Καταλογίζει στις αρχές ότι αρνήθηκαν επί τρία έτη, να καταχωρήσουν την αίτηση ασύλου του, γεγονός που τον εξέθεσε σε κίνδυνο σύλληψης και απέλασης και θεωρεί ότι λαμβανομένων υπόψη των επιχειρήσεων της αστυνομίας και των τακτικών ελέγχων των αρχών, είναι απλώς ζήτημα τύχης το ότι δεν τον συνέλαβαν και δεν τον απέλασαν. Προσθέτει ότι σε περίπτωση σύλληψης θα αναγκαζόταν να αντιμετωπίσει την άρνηση των αρχών να καταχωρίσουν την αίτησή ασύλου του, καθώς και την έλλειψη νομικής συνδρομής και πραγματικής προσφυγής κατά της απόφασης απέλασης. Ο προσφεύγων αναφέρεται στη νομολογία του Δικαστηρίου, και ιδίως στις αποφάσεις *R.U. κατά Ελλάδας* (αρ. 2237/08, 7 Ιουνίου 2011), *R.T.* (προαναφερθείσα), *A.Y.* (προαναφερθείσα) και *E.A.* (προαναφερθείσα), καθώς και στις εκθέσεις των εθνικών και διεθνών οργανισμών, και διευκρινίζει ότι δεν είχε στη διάθεσή του πραγματική προσφυγή που να του επιτρέπει να προσβάλει την απόφαση απέλασης που εκδόθηκε εις βάρος του και ότι δεν υπήρχε ούτε αξιόπιστη διαδικασία ασύλου που να τον προστατεύει από την επαναπροώθηση.

61. Όσον αφορά τον ισχυρισμό της Κυβέρνησης ότι έπρεπε να υποβάλει αίτημα χορήγησης ασύλου κατά την κράτησή του, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι στερούνταν των δικαιωμάτων του και ότι επομένως δεν είχε πρόσβαση ούτε σε διερμηνέα ούτε σε νομική συνδρομή, ότι φοβόταν την απομάκρυνσή του στο Σουδάν και ότι δεν είχε στη διάθεσή του πραγματική προσφυγή που να του επιτρέπει να προσβάλει την κατ' αυτού εκδοθείσα απόφαση απέλασης. Αναφέρει ότι διέμενε στην Αθήνα μετά την απόλυσή του και προσθέτει ότι δεν μπορούσε να μεταβεί σε κάποια άλλη πόλη της

Ελλάδας για να υποβάλει αίτηση ασύλου. Υποστηρίζει, ότι ακόμη και αν υποτεθεί ότι θα μπορούσε να το είχε κάνει, οι αρμόδιες αρχές θα του ζητούσαν να αποδείξει τη μόνιμη διαμονή του στην πόλη αυτή προκειμένου να καταχωρηθεί η αίτηση ασύλου του. Αναφέρει επίσης ότι, κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 του Π.Δ. 114/2010, εναπόκειται στις εθνικές αρχές να διασφαλίζουν την πρόσβαση των ενδιαφερομένων στη διαδικασία ασύλου και ότι, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης, έκανε ό,τι μπορούσε ευλόγως να απαιτηθεί από αυτόν.

62. Εν συνεχεία ο προσφεύγων περιγράφει τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής ως εξής: πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου είχαν μόνον είκοσι άτομα ανά εβδομάδα· δεν επιτρέπεται στους αιτούντες άσυλο να περιμένουν μπροστά στην είσοδο του κτιρίου της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής και τους περιόριζαν σε μια οδό κοντά στο εν λόγω κτίριο· στο μέρος εκείνο έφταναν την Τετάρτη και περίμεναν τρεις ημέρες στην ουρά υπό άθλιες συνθήκες· όλο αυτό το χρονικό διάστημα κοιμόντουσαν στον δρόμο, εκτεθειμένοι σε πολύ δύσκολες μετεωρολογικές συνθήκες, χωρίς πρόσβαση σε τουαλέτες, σε πόσιμο νερό και σε τροφή· επανειλημμένως μεταξύ τους λάβαιναν χώρα βίαια επεισόδια καθώς άτομα που δεν περίμεναν στην ουρά χρησιμοποιούσαν τη βία προκειμένου να καταλάβουν τις είκοσι πρώτες θέσεις· η αστυνομία δεν παρενέβαινε για να εμποδίσει τέτοια επεισόδια· μετά την επιλογή, κατά το Σάββατο, των είκοσι ατόμων, οι δυνάμεις ασφαλείας απομάκρυναν τους υπόλοιπους αιτούντες άσυλο συχνά βίαια, κάνοντας χρήση βίας και δακρυγόνων· τις υπόλοιπες ημέρες της εβδομάδας, η αστυνομία καταχωρούσε μερικές αιτήσεις που αφορούσαν άτομα με πρόβλημα υγείας.

Ο προσφεύγων αναφέρει ότι η κατάσταση την οποία καταγγέλλει είχε αρνητικές επιπτώσεις στην σωματική και ψυχική του υγεία. Θεωρεί ότι στην προκειμένη περίπτωση πρόκειται για συστημικό πρόβλημα και για

παγιωμένη πρακτική των αρμοδίων αρχών προκειμένου να αποθαρρύνονται έτσι οι εν δυνάμει αιτούντες άσυλο.

63. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι, κατά την εξέταση της αίτησης ασύλου του, ενημέρωσε τις αρμόδιες αρχές για το ότι του είχε χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα υπό την αιγίδα της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες (HCR) και ότι τους υπέβαλε όλα τα σχετικά έγγραφα, αλλά ότι η απόφαση με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ασύλου του δεν περιέχει καμία σχετική μνεία.

β) Η Κυβέρνηση

64. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η εξέταση της αίτησης ασύλου του προσφεύγοντος έγινε σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 13 της Σύμβασης. Υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων προβάλλει μια γενική αιτίαση όσον αφορά την πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής και ότι περιγράφει κατά τρόπο γενικό τις δυσκολίες που συναντούσαν τα πρόσωπα που επιθυμούσαν να υποβάλουν αίτηση ασύλου. Ωστόσο, κατά την Κυβέρνηση, ο προσφεύγων δεν προσδιορίζει σε τι έγκεινται τα προβλήματα τα οποία υποστηρίζει ότι έπρεπε να αντιμετωπίσει ο ίδιος προσωπικά. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να υποβάλει αίτηση ασύλου σε άλλες περιοχές της χώρας αλλά ότι επέλεξε να περιμένει επί έτη ενώπιον της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής υπό τις συνθήκες που περιγράφει. Αναφέρει επίσης ότι θα μπορούσε να είχε υποβάλει αίτηση ασύλου κατά την κράτησή του: κατά την Κυβέρνηση, ο ενδιαφερόμενος προβάλλει ισχυρισμούς που δεν συνάδουν με το μορφωτικό του επίπεδο, την πολιτική του δράση και τη διαδρομή του. Η Κυβέρνηση αναφέρει επίσης ότι τα μόνα έγγραφα που προσκομίζει ο προσφεύγων σχετικά με την κατάστασή του είναι αυτά του Ελληνικού Συμβουλίου για τους πρόσφυγες. Ωστόσο, κατά τα λεγόμενά του, τα έγγραφα που έχει συντάξει η εν λόγω οργάνωση δεν περιγράφουν ποια χρονική στιγμή τα άτομα που αναφέρονται σε αυτά προσπάθησαν χωρίς επιτυχία να υποβάλουν αίτηση ασύλου, ενώ τα έγγραφα που προσκομίζει ο

προσφεύγων αφορούν μια πολύ σύντομη χρονική περίοδο, από τέλη Μαρτίου έως τέλη Ιουλίου 2012, ήτοι πριν την ημερομηνία καταχώρησης της αίτησης ασύλου του ενδιαφερομένου.

65. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει επίσης ότι ο προσφεύγων είχε παραλείψει να ενημερώσει τις εθνικές αρχές για το ότι του είχε χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα υπό την αιγίδα της Έπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες (HCR). Ωστόσο, κατά την Κυβέρνηση, οι εθνικές αρχές δεν μπορούσαν να προστατέψουν έναν αλλοδαπό ο οποίος σιωπά για τους λόγους που δικαιολογούν την αίτηση ασύλου του. Η Κυβέρνηση αναφέρει επίσης ότι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος δεν είναι πιστευτοί για τον ακόλουθο λόγο: ο ενδιαφερόμενος υποστηρίζει ότι αναγνωρίστηκε ως πρόσφυγας υπό την αιγίδα της Έπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες (HCR) στις 7 Φεβρουαρίου 2011, ενώ, την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τη δική του εκδοχή των πραγματικών περιστατικών, βρισκόταν ήδη στην Ελλάδα και προσπαθούσε να πετύχει την καταχώρηση της αίτησης ασύλου του.

66. Όσον αφορά την εφαρμοστέα στην υπό κρίση υπόθεση νομοθεσία, η Κυβέρνηση αναφέρει τα εξής: το άρθρο 78Α του Ν. 3386/2005 τροποποιήθηκε με το άρθρο 18 του Ν. 4332/2015 και προβλέπει εφεξής ότι απόφαση απέλασης δεν εκδίδεται σε περίπτωση συνδρομής των όρων της αρχής μη επαναπροώθησης. Στην περίπτωση αυτή, οι αρμόδιες αρχές δεν εκδίδουν απόφαση απομάκρυνσης και χορηγούν βεβαίωση περί μη απομάκρυνσης για ανθρωπιστικούς λόγους. Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι η τροποποίηση του νόμου αυτού αποδεικνύει τη θέληση των εθνικών αρχών να προστατεύσουν τους υπηκόους ορισμένων χωρών όπως η Συρία, η Υεμένη, το νότιο Σουδάν, η Παλαιστίνη και η Σομαλία από τον κίνδυνο της επαναπροώθησης. Αναφέρει ότι κατά του αποκαλούμενου «U.H.» εκδόθηκε απόφαση απομάκρυνσης και ότι κατά συνέπεια, καθώς ο προσφεύγων δεν είχε τα ίδια προσωπικά στοιχεία με αυτόν, η απόφαση αυτή δεν μπορούσε να εφαρμοστεί εναντίον του προσφεύγοντος. Η

Κυβέρνηση υποστηρίζει επίσης ότι κατά την επικαλούμενη από τον προσφεύγοντα διαμονή του στην Ελλάδα, από το 2009 έως το 2015, οι αρμόδιες αρχές δεν προέβησαν σε καμία ενέργεια με σκοπό την απομάκρυνσή του.

67. Όσον αφορά τη διαδικασία ασύλου, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η εξέταση της αίτησης ασύλου του προσφεύγοντος έγινε σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 6 του Π.Δ. 114/2010, ήτοι κατά τρόπο ταχύ, εμπειριστατωμένο, αντικειμενικό και εξατομικευμένο. Αναφέρει ότι η επίμαχη διαδικασία περιλάμβανε συνέντευξη και ότι η αίτηση ασύλου απορρίφθηκε με επαρκή αιτιολογία καθόσον ο προσφεύγων, ο οποίος υποστηρίζει ότι ήταν μέλος κάποιων οργανώσεων, δεν εξέθεσε λεπτομερώς τις δραστηριότητές του και την ανάμειξή του στις οργανώσεις αυτές. Η Κυβέρνηση αναφέρει ότι η απορριπτική της αίτησης ασύλου του προσφεύγοντος απόφαση κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα και ότι αυτός ενημερώθηκε σε γλώσσα που κατανοούσε για τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής. Προσθέτει ότι ο προσφεύγων δεν παρουσιάστηκε ενώπιον της επιτροπής προσφυγών και ότι η προσφυγή του απορρίφθηκε, γεγονός που αποδεικνύει ότι ο ενδιαφερόμενος δεν είχε συμφέρον να ακολουθήσει την προβλεπόμενη από το νόμο διαδικασία. Η Κυβέρνηση αναφέρει επίσης ότι ο προσφεύγων υπέβαλε ενώπιον των εθνικών αρχών αντιφατικά στοιχεία όσον αφορά την οικογενειακή του κατάσταση και ότι δεν συμμορφώθηκε με την υποχρέωσή του να συνεργαστεί με τις αρχές.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

α) Γενικές αρχές

68. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι έχει διευκρινίσει ότι, σε υποθέσεις που τίθεται θέμα απέλασης αιτούντος άσυλου, αποφεύγει να εξετάσει το ίδιο τις αιτήσεις ασύλου ή να ελέγξει τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη πληρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τη Σύμβαση της Γενεύης. Η κύρια ανησυχία του Δικαστηρίου είναι το αν υπάρχουν

πραγματικές εγγυήσεις που να προστατεύουν τον προσφεύγοντα από μια αυθαίρετη επαναπροώθηση, άμεση ή έμμεση, προς την χώρα από την οποία διέφυγε (βλ. μεταξύ πολλών άλλων, (*M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας*, προαναφερθείσα § 286, *T.I. κατά Ηνωμένου Βασιλείου* (déc.), αρ. 43844/98, CEDH 2000-III, και *Muslim κατά Τουρκίας*, αρ. 53566/99, §§ 72-76, 26 Απριλίου 2005).

69. Εντούτοις, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που δίνει το Δικαστήριο στο άρθρο 3 της Σύμβασης και του μη αναστρέψιμου χαρακτήρα της ζημίας που μπορεί να προκληθεί σε περίπτωση υλοποίησης του κινδύνου βασανιστηρίων ή άσχημης μεταχείρισης, ο πραγματικός χαρακτήρας μιας προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 13 της Σύμβασης απαιτεί επιτακτικά προσεκτικό έλεγχο από την εθνική αρχή (*Chamaïev και λοιποί κατά Γεωργίας και Ρωσσίας*, αρ.^ο 36378/02, § 448, CEDH 2005-III), μια εξέταση ανεξάρτητη και αυστηρή κάθε αιτίας κατά την οποία υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι υπάρχει κίνδυνος μεταχείρισης αντίθετης προς το άρθρο 3 της Σύμβασης (*Jabari κατά Τουρκίας*, αρ. 40035/98, § 50, CEDH 2000-VIII), καθώς και ιδιαίτερη ταχύτητα (*Bati και λοιποί κατά Τουρκίας*, αρ. 33097/96 και 57834/00, § 136, CEDH 2004-IV). [το Δικαστήριο] απαιτεί επίσης να διαθέτουν οι ενδιαφερόμενοι προσφυγή η οποία να έχει αυτοδικαίως ανασταλτικό αποτέλεσμα (*Čonka κατά Βελγίου*, αρ. 51564/99, §§ 81-83, CEDH 2002-I, και *Gebremedhin [Gaberamadhien] κατά Γαλλίας*, αρ. 25389/05, § 66, CEDH 2007-II).

70. Η αποτελεσματικότητα της προσφυγής του άρθρου 13 της Σύμβασης νοείται υπό την έννοια ότι πρέπει η εν λόγω προσφυγή να είναι σε επαρκή βαθμό προσβάσιμη και πραγματική: για να είναι αποτελεσματική, η προσφυγή που απαιτείται από την εν λόγω διάταξη πρέπει να είναι διαθέσιμη τόσο στο δίκαιο όσο και στην πράξη, υπό την έννοια ότι η άσκησή της δεν πρέπει να παρεμποδίζεται κατά τρόπο αδικαιολόγητο από πράξεις ή παραλείψεις των αρχών του καθ' ου η προσφυγή Κράτους (*I.M. κατά Γαλλίας*, αρ. 9152/09, § 130, 2 Φεβρουαρίου

2012, και *Çakıcı κατά Τουρκίας* [GC], αρ. 23657/94, § 112, CEDH 1999-IV). Όσον αφορά τις προσφυγές που έχουν στη διάθεσή τους οι αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα, το Δικαστήριο έχει επίσης δηλώσει επανειλημμένως ότι η προσβασιμότητα μιας προσφυγής «στην πράξη» είναι καθοριστική για την εκτίμηση του πραγματικού χαρακτήρα της (*Sharifi και λοιποί κατά Ιταλίας και Ελλάδας*, αρ. 16643/09, § 167, 21 Οκτωβρίου 2014, και *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας*, προαναφερθείσα, § 318).

71. Δεδομένου ότι σκοπός της Σύμβασης είναι να προστατεύει δικαιώματα συγκεκριμένα και πραγματικά και όχι θεωρητικά ή ουτοπικά, στο πρόσωπο κάθε ατόμου που υπόκειται στη δικαιοδοσία των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, το Δικαστήριο δεν μπορεί να προβεί στην εκτίμηση της προσβασιμότητας στην πράξη μιας προσφυγής παραβλέποντας τα γλωσσικά εμπόδια, τη δυνατότητα πρόσβασης στις απαραίτητες πληροφορίες και σε διαφωτιστικές συμβουλές, τις υλικές συνθήκες με τις οποίες έρχεται αντιμέτωπος ο ενδιαφερόμενος και κάθε άλλη συγκεκριμένη περίπτωση της υπόθεσης (προαναφερθείσα *I.M. κατά Γαλλίας*, §§ 145-148, προαναφερθείσα *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας*, §§ 301-318, και *Rahimi κατά Ελλάδας*, αρ. 8687/08, § 79, 5 Απριλίου 2011).

β) Εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση

72. Προκειμένου να αποφασίσει εάν το άρθρο 13 της Σύμβασης τυγχάνει εφαρμογής στην υπό κρίση υπόθεση, το Δικαστήριο οφείλει να αναζητήσει εάν ο προσφεύγων μπορεί να υποστηρίξει κατά τρόπο υπερασπίσιμο ότι η απομάκρυνσή του στο Σουδάν θα αποτελούσε προσβολή του άρθρου 3 της Σύμβασης.

73. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι κατά την άσκηση της προσφυγής, ο προσφεύγων εξέθεσε αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους αναγκάστηκε να φύγει από το Σουδάν και επιπλέον προσκόμισε, προς θεμελίωση των φόβων του για την χώρα καταγωγής του, αντίγραφο εγγράφου της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες (HCR) που βεβαιώνει, μεταξύ

άλλων, ότι του είχε χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα υπό την αιγίδα του εν λόγω οργανισμού. Παρατηρεί συναφώς ότι η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες (HCR) αναγνώρισε ήδη τον κίνδυνο που διέτρεχε και εξακολουθεί να διατρέχει ο ενδιαφερόμενος στη χώρα καταγωγής του. Το Δικαστήριο έχει επίσης στη διάθεσή του αντίγραφο της βεβαίωσης της ελληνικής Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης «Μετάδραση» σύμφωνα με την οποία ο προσφεύγων είχε υποστεί βασανιστήρια, καθώς και αντίγραφα δύο πιστοποιητικών που αποδεικνύουν την ενεργή συμμετοχή του ενδιαφερομένου στην Ένωση Σουδανών φοιτητών των όρων Νούμπα και την ανάμειξή του για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Σουδάν.

74. Κατά το Δικαστήριο, τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι υπήρχε *prima facie* σοβαρός και επιβεβαιωμένος κίνδυνος να υποστεί ο προσφεύγων μεταχειρήσεις αντίθετες προς το άρθρο 3 της Σύμβασης σε περίπτωση προώθησής του στο Σουδάν. Θεωρεί ως εκ τούτου ότι ο προσφεύγων προβάλλει υπερασπίσιμη αξίωση υπό το πρίσμα της εν λόγω διάταξης.

75. Ωστόσο, στην υπό κρίση υπόθεση, ο ρόλος του Δικαστηρίου δεν είναι να υποκαταστήσει τις εθνικές αρχές και να εκτιμήσει τον κίνδυνο που διέτρεχε ο προσφεύγων σε περίπτωση προώθησής του στο Σουδάν. Το Δικαστήριο ενδιαφέρεται να ξέρει εάν υπήρχαν στην υπό κρίση υπόθεση πραγματικές εγγυήσεις που προστατεύανε τον προσφεύγοντα από μια αυθαίρετη επαναπροώθηση, άμεση ή έμμεση, προς την χώρα καταγωγής του.

76. Το Δικαστήριο επισημαίνει εξ αρχής ότι η αιτίαση του προσφεύγοντος αφορά τη μη δυνατότητα υποβολής αίτησης ασύλου. Ο προσφεύγων περιγράφει συναφώς τις συνθήκες που επικρατούσαν, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, κοντά στο κτίριο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής και τις δυσκολίες που συναντούσαν οι αιτούντες άσυλο.

77. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος επιβεβαιώνονται από τις παρατηρήσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες (HCR). Πράγματι, στις από 16 Ιουνίου 2011 διαπιστώσεις της σχετικά με την κατάσταση των προσφύγων στην Ελλάδα καθώς και σε ένα δελτίο τύπου της 23^{ης} Μαρτίου 2012 με τίτλο «Εκατοντάδες [άτομα] κάνουν ουρά κάθε εβδομάδα στην Αθήνα για να υποβάλουν αίτηση ασύλου», η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες (HCR) επισήμανε ότι η καταχώρηση των αιτήσεων ασύλου ήταν ένα από τα κυριότερα προβλήματα, ειδικότερα στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής, ότι η πρόσβαση των ατόμων που επιθυμούσαν να υποβάλουν αίτηση ασύλου ήταν άκρως περιορισμένη, ότι ορισμένοι μετανάστες προσπαθούσαν επί μήνες να υποβάλουν αίτηση ασύλου και ότι ήταν αδύνατον σε σημαντικό αριθμό αιτούντων άσυλου να καταχωρήσουν τις αιτήσεις τους (βλ. ανωτέρω §§42-43). Το Δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι, στην από 25 Ιανουαρίου 2011 έκθεσή του, η οποία συντάχτηκε μετά από επίσκεψη στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής, ο Συνήγορος του Πολίτη διαπίστωσε ότι δομικές δυσλειτουργίες «εξακολουθούσαν να υφίστανται κατά τη διαδικασία εξέτασης των αιτήσεων για διεθνή προστασία» και ότι τα άτομα που χρειαζόντουσαν διεθνή προστασία στερούνταν «λόγω των ιδιαιτεροτήτων της κατάστασης στην Ελλάδα, ακόμη και την πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου».

78. Το Δικαστήριο παρατηρεί επίσης ότι η έκθεση των δεκατεσσάρων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και ομάδων που εργάζονται στον τομέα της προστασίας των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα, που συντάχτηκε μετά από επισκέψεις που πραγματοποιήθηκαν στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής από τις 16 Φεβρουαρίου έως τις 7 Απριλίου 2012, περιγράφει την κατάσταση κατά τον ίδιο τρόπο (βλ. ανωτέρω §§ 36-39).

79. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, στην απόφασή του *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας* (προαναφερθείσα), επεσήμανε τις ελλείψεις του

ελληνικού συστήματος ασύλου, όπως εφαρμοζόταν κατά τον χρόνο εφαρμογής του Π.Δ. 81/2009, και ιδίως αυτές που συνδέονταν με την πρόσβαση στη διαδικασία εξέτασης των αιτήσεων ασύλου (*M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας*, προαναφερθείσα, §§ 300-302, 315, 318 και 320). Συναφώς, διαπίστωσε ιδίως τις ακόλουθες ελλείψεις: ανεπαρκή ενημέρωση των αιτούντων άσυλο για τις διαδικασίες που έπρεπε να ακολουθήσουν· δυσκολίες πρόσβασης στα κτίρια της Αστυνομικής Διεύθυνσης Αττικής· απουσία ενός αξιόπιστου συστήματος επικοινωνίας μεταξύ των αρχών και των αιτούντων άσυλο· έλλειψη διερμηνέων και έλλειψη τεχνογνωσίας του προσωπικού για τη διεξαγωγή των ατομικών συνεντεύξεων· έλλειψη νομικής συνδρομής που εμποδίζει στην πράξη τους αιτούντες άσυλο να συνοδεύονται από δικηγόρο καθώς και την υπερβολική καθυστέρηση στην έκδοση απόφασης.

80. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι ορισμένες από τις σκέψεις του στην προαναφερθείσα απόφαση *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας* για τη διαδικασία ασύλου στην Ελλάδα επιβεβαιώνονται από τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης. Πολύ περισσότερο, στην υπό κρίση υπόθεση, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες είχε ενημερώσει επανειλημμένως εγγράφως τις Αρχές, ήτοι στις 30 Μαρτίου, στις 6, 12 και 20 Απριλίου και στις 15 Ιουνίου 2012, για την επιθυμία του προσφεύγοντος να υποβάλει αίτηση ασύλου (βλ. ανωτέρω § 20) –γεγονός που δεν αμφισβητεί η Κυβέρνηση. Ωστόσο, η αίτηση αυτή δεν καταχωρήθηκε παρά στις 25 Ιουλίου 2012, ήτοι μετά την άσκηση της παρούσας προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου.

81. Έτσι, από τις εκθέσεις που είναι διαθέσιμες στην παρούσα υπόθεση, όσον αφορά την πρόσβαση στη διαδικασία του ασύλου, η κατάσταση, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, ήταν αυτή που περιγράφεται και στην (προαναφερθείσα) απόφαση *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας*. Το Δικαστήριο παρατηρεί συναφώς ότι η διαδικασία ασύλου τροποποιήθηκε με την έκδοση του Π.Δ. 114/2010. Ωστόσο, ακόμη και εάν οι αιτούντες άσυλο

είχαν πλέον τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση με ανασταλτικό αποτέλεσμα έναντι της απόρριψης της αίτησής τους σε πρώτο βαθμό, και αυτό από την έναρξη ισχύος του εν λόγω διατάγματος, εντούτοις, η διαδικασία καταχώρησης των αιτήσεων ασύλου στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής παρέμεινε αμετάβλητη.

82. Το Δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι η Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί την περιγραφή της καταγγελλείσας από τον προσφεύγοντα κατάστασης κατά την καταχώρηση των αιτήσεων ασύλου. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει μόνον ότι ο προσφεύγων προβάλλει μια γενική αιτίαση και δεν αναφέρει σε τι έγκεινται τα προβλήματα τα οποία υποστηρίζει ότι έπρεπε να αντιμετωπίσει ο ίδιος προσωπικά· ότι δεν απέδειξε ότι προσπάθησε επί τρία έτη, να υποβάλει αίτηση ασύλου· ότι θα μπορούσε να υποβάλει αίτηση ασύλου κατά την κράτησή του ή σε μια άλλη περιοχή της χώρας· ότι δεν είχε ενημερώσει τις εθνικές αρχές για το ότι του είχε χορηγηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα υπό την αιγίδα της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες (HCR)· ότι οι ισχυρισμοί του δεν είναι πιστευτοί· και ότι η εξέταση της αίτησης ασύλου του έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου και τις απαιτήσεις του άρθρου 13 της Σύμβασης σε συνδυασμό με το άρθρο 3.

83. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι τόσο το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της Παγκόσμιας Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όσο και το εθνικό δίκαιο αναγνωρίζουν το δικαίωμα «αναζήτησης ασύλου» (βλ. ανωτέρω παράγραφοι 34 και 40). Συναφώς παρατηρεί ότι το άρθρο 4 του Π.Δ. 114/2010, με το οποίο μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 6 της Οδηγίας 2005/85/EK του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, (σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα) και το οποίο εφαρμόζεται στην υπό κρίση υπόθεση, ορίζει ότι οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν, ώστε «κάθε ενήλικας να μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση».

84. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, παρά αυτή τη ρητή υποχρέωση, η οποία απορρέει από το εθνικό και το διεθνές δίκαιο, ο προσφεύγων ήρθε αντιμέτωπος με τη μη δυνατότητα υποβολής αίτησης ασύλου για μεγάλη χρονική περίοδο. Επισημαίνει επίσης ότι, ανάμεσα στην ημερομηνία κατά την οποία μετέβη στην Αθήνα, τον Απρίλιο του 2009, και την ημερομηνία στην οποία το Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες άρχισε να τον εκπροσωπεί, τον Μάρτιο του 2012, δεν είχε καμία δυνατότητα να επισημάνει στις αρχές την κατάστασή του ή το ότι είχε τεθεί υπό την αιγίδα της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες (HCR), καθώς σύμφωνα με τις εκθέσεις που είναι διαθέσιμες εν προκειμένω, η πρόσβαση στο κτίριο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής ήταν πολύ περιορισμένη, ή ακόμη και αδύνατη.

85. Κατά το Δικαστήριο, η δυνατότητα να υποβάλει κάποιος στην πράξη αίτηση ασύλου είναι εκ των ουκ άνευ όσον αφορά την πραγματική προστασία των αλλοδαπών που χρειάζονται διεθνή προστασία. Πράγματι, εάν οι αρχές δεν διασφαλίζουν την απρόσκοπτη πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου, οι αιτούντες άσυλο δεν μπορούν να απολαύουν των διαδικαστικών εγγυήσεων που συνδέονται με τη διαδικασία αυτή και μπορούν να συλληφθούν και να τεθούν υπό κράτηση ανά πάσα στιγμή. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ακόμη και αν η εξέταση της αίτησης ασύλου παρουσιάζει τις εγγυήσεις μιας πραγματικής, αξιόπιστης και σοβαρής διαδικασίας, οι εγγυήσεις αυτές δεν έχουν κανένα νόημα εάν ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί για μεγάλο χρονικό διάστημα να έχει τη δυνατότητα να καταχωρηθεί η αίτησή του. Λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών υπό τις οποίες γινόταν η καταχώρηση των αιτήσεων ασύλου κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών και των προαναφερθέντων δομικών προβλημάτων, το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων, έχει αποδείξει επαρκώς τα προβλήματα τα οποία είχε να αντιμετωπίσει προσωπικά. Επισημαίνει επίσης ότι το γεγονός ότι ο προσφεύγων έφυγε από την Ελλάδα για τη Γαλλία δεν ασκεί επίδραση στην κατάσταση του.

86. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης σε συνδυασμό με το άρθρο 3 λόγω των ελλείψεων της διαδικασίας ασύλου κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΝΤΟΣ

87. Ο προσφεύγων επικαλείται το άρθρο 3 της Σύμβασης και παραπονείται για την κατάσταση ολικής ένδειας στην οποία βρέθηκε λόγω της μη καταχώρησης της αίτησης ασύλου του από τις αρχές και στην οποία θα εξακολουθούσε να βρισκόταν παρά την καταχώρηση της εν λόγω αίτησης.

A. Ισχυρισμοί των διαδίκων

88. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, μετά την απόλυσή του και πριν την καταχώρηση της αίτησης ασύλου του, ήτοι για μια περίοδο τριών ετών, ήταν αναγκασμένος να ζει χωρίς μόνιμη διαμονή. Υποστηρίζει ότι σύμφωνα με το Π.Δ. 220/2007, μόνον οι αιτούντες άσυλο μπορούν να έχουν δικαίωμα σε ορισμένες συνθήκες υποδοχής και ότι συνεπώς δεν είχε το δικαίωμα να ζητήσει να του χορηγηθεί στέγη. Προσθέτει ότι μετά την υποβολή της αίτησης ασύλου του ζήτησε βοήθεια έτσι ώστε να του χορηγηθεί κατάλυμα, και ότι οι αρχές τον καταχώρησαν ως άτομο χωρίς μόνιμη διαμονή, αλλά ότι οι δεν έκαναν καμία σχετική ενέργεια. Δηλώνει ότι, μολονότι είναι αλήθεια ότι έλαβε 260 ευρώ ως οικονομική βοήθεια για κατάλυμα και 334 ευρώ για την εργασία του ως διερμηνέα, δεν του χορηγήθηκε άδεια εργασίας από τις αρμόδιες αρχές. Συνεπώς, δεν θα μπορούσε να συνεχίσει να εργάζεται για το Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες ούτε να προσληφθεί από άλλον εργοδότη. Ο προσφεύγων αναφέρεται συναφώς στις υποθέσεις *Al. K. κατά Ελλάδας* (αρ. 63542/11, 11 Δεκεμβρίου 2014), *F.H. κατά Ελλάδας* (αρ. 78456/11, 31 Ιουλίου 2014), και *M.S.S. κατά Βελγίου και*

Ελλάδας (προαναφερθείσα) και υποστηρίζει ότι το δικαίωμα εργασίας των αιτούντων άσυλο υπάρχει μόνον στη θεωρία. Αναφέρει ότι, δυνάμει του άρθρου 4 του Π.Δ. 189/1998, οι αιτούντες άσυλο πρέπει να υποβάλουν αίτηση για χορήγηση άδειας εργασίας ενώπιον της αρμόδιας Νομαρχίας. Προσθέτει ότι η άδεια εργασίας χορηγείται μόνον εάν διαπιστωθεί, μετά από έρευνα στην αγορά εργασίας ως προς ένα συγκεκριμένο επάγγελμα, ότι κανένας Έλληνας υπήκοος, ή υπήκοος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή άτομο που έχει ήδη το καθεστώς του πρόσφυγα ή αλλοδαπός ελληνικής καταγωγής δεν έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για το εν λόγω επάγγελμα. Τέλος υποστηρίζει ότι οι συνθήκες διαβίωσής του στην Ελλάδα τον έκαναν να εγκαταλείψει την Ελλάδα για τη Γαλλία.

89. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων δεν κατέθεσε αίτηση για υλική και οικονομική αρωγή ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Αναφέρει ότι, αντίθετα, κατά τη συνέντευξή του της 8^{ης} Μαρτίου 2013, ο ενδιαφερόμενος δήλωσε ότι δεν είχε ανάγκη από βοήθεια για τη διαμονή του και δήλωσε ότι κατοικούσε σε μια διεύθυνση στην Αθήνα, όπου γινόντουσαν όλες οι απαραίτητες κοινοποιήσεις. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων δεν παραπονέθηκε ποτέ ενώπιον των Αρχών για τις συνθήκες διαβίωσής του και τα προβλήματα που ισχυρίζεται ότι συνάντησε, και ότι προβάλλει τους σχετικούς ισχυρισμούς για πρώτη φορά ενώπιον του Δικαστηρίου. Θεωρεί ότι εάν ο προσφεύγων επιθυμούσε να λάβει βοήθεια, θα μπορούσε να είχε υποβάλει μια σχετική αίτηση, δεδομένου ιδίως του μορφωτικού του επιπέδου. Θεωρεί επίσης ότι, μετά την υποβολή της αίτησης ασύλου του, ο δικηγόρος του θα μπορούσε να τον είχε πληροφορήσει για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσει. Αναφέρει επίσης ότι ο προσφεύγων έλαβε το ποσό των 260 ευρώ ως οικονομική βοήθεια και το ποσό των 334 ευρώ ως αμοιβή για την εργασία του ως διερμηνέας για το Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες. Συνεπώς, κατά την Κυβέρνηση, η αιτίαση αυτή είναι ανατιολόγητη και καταχρηστική.

B. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

90. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι έχει εξετάσει ήδη τις συνθήκες διαβίωσης των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα, οι οποίοι είναι αφημένοι στην τύχη τους και οι οποίοι ζουν για μήνες σε κατάσταση άκρας ένδειας, στην προαναφερθείσα απόφαση *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας*. Στην απόφαση αυτή (ο.π., §263), το Δικαστήριο αποφάνθηκε ως εξής:

« (...) έχοντας υπόψη τις υποχρεώσεις που βαρύνουν τις ελληνικές αρχές λόγω της οδηγίας Υποδοχή (...), το Δικαστήριο έχει την άποψη ότι δεν έλαβαν δεόντως υπόψη την ευαισθησία του προσφεύγοντος ως αιτούντος άσυλο και πρέπει να θεωρηθούν υπεύθυνες, λόγω της παθητικότητάς τους, για τις συνθήκες στις οποίες βρέθηκε για μήνες, ζώντας στον δρόμο, χωρίς πόρους, χωρίς πρόσβαση σε τουαλέτες, χωρίς να έχει κανένα μέσο για να καλύψει τις βασικές ανάγκες του. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων υπήρξε θύμα εξευτελιστικής μεταχείρισης που έδειχνε έλλειψη σεβασμού στην αξιοπρέπειά του και ότι η κατάσταση αυτή δημιούργησε στον προσφεύγοντα αισθήματα φόβου, άγχους ή κατωτερότητας ικανά να τον οδηγήσουν στην απελπισία. Θεωρεί ότι τέτοιες συνθήκες διαβίωσης, σε συνδυασμό με την παρατεταμένη αβεβαιότητα στην οποία έμεινε και την ολική απουσία προοπτικής να δει την κατάστασή του να βελτιώνεται, άγγιξαν το όριο βαρύτητας που απαιτεί το άρθρο 3 της Σύμβασης.

91. Το Δικαστήριο θεωρεί εντούτοις ότι οι κρίσεις αυτές δεν ισχύουν στην παρούσα υπόθεση. Παρατηρεί ότι μετά την κατάθεση της αίτησης ασύλου του, ο προσφεύγων δεν ζήτησε από το Υπουργείο Κοινωνικής Αλληλεγγύης να του εξασφαλίσει μια δομή φιλοξενίας ή να τύχει υλικής και οικονομικής βοήθειας. Συναφώς, λαμβάνει υπόψη το ότι κατά τη συνέντευξή του σε πρώτο βαθμό, ο προσφεύγων, ο οποίος εκπροσωπήθηκε από δικηγόρο, δήλωσε ότι δεν είχε ανάγκη από στέγη. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο ενδιαφερόμενος δεν απέδειξε επαρκώς, τόσο

ενώπιον των εθνικών αρχών όσο και ενώπιον του ίδιου του Δικαστηρίου, ότι βρισκόταν στην κατάσταση ένδειας που περιγράφει. Επισημαίνει επίσης ότι το γεγονός ότι δεν χορηγήθηκε άδεια εργασίας στον προσφεύγοντα δεν μπορεί να αλλάξει την κατάσταση.

92. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι η αιτίαση αυτή είναι προδήλως αβάσιμη και ότι πρέπει να απορριφθεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 35§§3 α) και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.

93. Κατά το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

94. Ο προσφεύγων ζητεί 10.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη.

95. Η Κυβέρνηση θεωρεί ότι το αιτούμενο ποσό είναι υπερβολικό και αυθαίρετο, και ότι η διαπίστωση της παραβίασης συνιστά επαρκή δίκαιη ικανοποίηση. Θεωρεί ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η οικονομική κατάσταση της χώρας.

96. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων υπέστη ηθική βλάβη εξαιτίας της παραβίασης των δικαιωμάτων του που προστατεύονται από το άρθρο 13 της Σύμβασης σε συνδυασμό με το άρθρο 3. Η ηθική αυτή βλάβη δεν αποκαθίσταται επαρκώς από τις διαπιστώσεις της παραβίασης. Έτσι, το Δικαστήριο θεωρεί ότι συντρέχει λόγος να επιδικάσει στον προσφεύγοντα το ποσό των 2.000 ευρώ λόγω ηθικής βλάβης.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

97. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο προσφεύγων δεν έχει υποβάλει κανένα αίτημα για καταβολή των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης. Συνεπώς, δεν επιδικάζει κανένα ποσό για την αιτία αυτή.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

98. Το Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να υπολογίσει το ύψος των τόκων υπερημερίας με βάση το επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αντλούμενη από το άρθρο 13 αιτίαση σε συνδυασμό με το άρθρο 3, και απαράδεκτη κατά τα λοιπά,

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης σε συνδυασμό με το άρθρο 3,

3. *Αποφαίνεται*

α) ότι το καθ' ου η προσφυγή Κράτος πρέπει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών, από την ημερομηνία κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική, σύμφωνα με το άρθρο 44§2 της Σύμβασης, δύο χιλιάδες ευρώ (2.000,00€) λόγω ηθικής βλάβης, πλέον κάθε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος,

β) ότι από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξάνεται με απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες

4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης ως προς τα περαιτέρω.

№ Φ.092.22/2109

Συντάχτηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 15 Μαρτίου 2018, σύμφωνα με το άρθρο 77 §§2 και 3 του Κανονισμού.

Abel Campos
Γραμματέας

Kristina Pardalos
Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο έγγραφο
Η μεταφράστρια:

Μαρία Καραμπάτσα